

TELEGRAFUL ROMANU

Telegraful ese de dōne ori pre septemana:
Duminică si Joi'a. — Prenumeratuna se
face in Sabiu la espeditur'a foiei, pre afara la
c. r. poste cu bani gata prin seriori francate,
adresate către expeditura. Pretul prenumera-
tunui pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a.
Preneur pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-
sar pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 15.

ANULU XXII.

Sabiu in 21 Februarie (5 Mart.) 1874.

tra celelalte părți ale Transilvaniei se pentru pro-
vinciile din Monarchia pre unu num. și ieră pre
o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru prime, și tieri
strine pre anu 12 ½ fl. anu 6 fl.
Inseratul se plătesc pentru întâia ora
cu 7 cr. și rul, pentru a doua ora cu 5 ½ cr. er.
și pentru a treia repetare cu 3 ½ cr. v. a.

La cestiunea sasescă.

Sgomotu mare au facutu acăsta cestiune in tōte părțile; s'ea adusu prin diurnale nemtiesci si unguresci varii argumente pro si contra, si totusi nu s'au lamurit lucrul pre deplinu. Caus'a este ca si on'a si alta parte au trecutu cu vederea esentia lucrului, cu voia seu fără de voia. Sasii, cari prea bine cunoseau caus'a, au tractat cestiunea fundului regiu adi, că in tōte tempurile asiā, incătu mai multu o au incurcatu. Unilateralmente o au tractat si magia-rii, si pote cu intențione s'au ferito a accentua pre națiunea română din fundul regiu, pre a cărei umeri jace cu tota greutatea acăsta cestiune, căci déca se tractează acăsta causa din punctu de vedere națiunalu, apoi ea nu se va pute deslegă nisi odata dreptu, fără a pune in cumpăna prenumerosii români din fundul regiu.

Cu privilegii nu se va produce nici unu rezultatu, căci nici cându nu s'au datu in fundul regiu privilegii eschisivu numai pentru sasii genetici, precum voru a scî sasii.

Nici cu l i t e r a legilor dela 1848 incăce nu se va ajunge scopulu, pâna cându nu se voru delatură contradicerile in acelea legi. Contradicerea inse este vederata si de aceea nu este mirare, ca sasii se provoca la unele, si dlu ministru de interne la alte legi, fără sa pote esf unulu seu altulu din chiosu. Incurcatur'a acăsta de lege a urmatu mai alesu dela 1867 incăce si — putemu d'ce — numai dn slabiciunea unor dui ministri.

Legea din 1868 art. 43 nu s'au aduso in vietă in sensulu § 4 si 5 art. VII din 1848; §. 10 alu art. 43 din 1868 stă in contradicere cu §. 1 alu aceleiasi legi; §. 88 alu art. 42 din 1870 stă in contradicere cu art. 43 din 1868.

Déca mai privim si la alte acte, ce cadu in sfer'a mānei libere si in potreva ordinatiunilor ministeriale, prin cari dela 1868 incăce — fia aperte seu sub māna si cu ori-ce scopu — s'au concesu lacruri mari Universităției sasesci si déca ne mai aducem aminte si de promisiuni si unile date sasiloru, la cari se provocă deputatulu sasu G o l l in cas'a ablegatilor la 23 Fauru a. c.; apoi negresito, ca in acestu restempu au trebuitu sa vina negura preste legi si in cestiunea fundului regiu, ce au produsu lupta ce o vedem cu ochii intre sasii si intre regim. Nu ne vomu ocupă aici cu scopurile ascunse, ce le-ero si urmarit ministeriulung. dela 1868 incăce fatia de sasi nici vomu constată, ca in acestea cochetări cine e pacala si cine e pecalitulu; dara cându primu la calea cochetărei apoi la remonstratiunile Universităției sasesci, la emisulu dui ministru de interne din 27 Ianuarie către Universitate, la interpellationea duii Goll si la responsulu duii ministru din 23 Fauru, ne vine in gându fabul'a, cându lopulu s'au intovarasit cu vulpea pentru că sa-si caute unu venat, si pâna a nu ajunge la acesta s'au incaineratu, ieră fugindu venatulu ierasi s'au scarpinatu unulu pre altulu, si ne aducem aminte de vorba românilui: I amu datu degetulu si 'mi imbuca māna.

Dara sa trecem la obiectu. Deslegarea cestiunei Universităției sasesci si resp. a sasiloru, aterna dela deslegarea cestiunei fundului regiu, cu carele nu se poate identifica națiunea genetică sasescă. De cheia servesci aici

pentru tempulu pâna la 1848 natura de dreptu a fundului regiu si restringerile locuitorilor lui, ieră de atunci incăce art. I dietalu transilvanu din 1848 prin carele s'au proclamatu perfecta egală in dreptatire, sub carea conditioane s'au primitu art. 7 din 1848 ungureanu. Apoi vine a se cercetă art. 43 din 1868 §. 1. prin carele avea a se dă espressione practica acelei legi din 1848.

Natur'a fundului regiu au statu in libertatea personala si materiala a tuturor locuitorilor lui, fără de o se bire de națiunalitate seu religiune. Datorintele locuitorilor erau numai aperarea lieriei si platirea contributiunii, către rege si corona si către națiunea altulu.

Pamentul regiu a fostu neinstrainavaru, si liberu; toti locuitorii lui, chiar si iobagii fugiti din comitate, devineau aci liberi, si sub datorintie către rege si corona, pâna cându români si sasii din pamantul nobilitariu (comitatensu) erau iobagi. Singuru regele era domnul si supremul gubernatoru alu acestui pamant, in carele domnea intre toti locuitorii perfecta egala in dreptatire.

Nici sasii, cari au archivele la māna, nu voru pute negă acestea ce se potu dovedi cu o multime de decrete regescri si legi si chiaru cu sentintie dela regi, că supremii judecatori ai fundului regiu, in cari oetim de repetite ori: „Natura fundi regii ea sit, ut incolae ejusdem neminem praeter principem dominum agnoscant... si... natura fundi regii diversitatem juriū excludat.“

Concivilitatea românilorou ou a sasiloru din intregu fundul regiu nu se mai poate trage la indoiela déca percurgemu numai decretele regelui Sigismundu din 1428 despre incorporarea Branului, cu Brasiovulu, decr. regelui Albertu din 1439, despre libertatile locuitorilor sasi si români si de ori-ce limba (cuius vis status et lingua scil. homines), decret. I. Vladislau din 1453 despre incorporarea scaunului Talmaci la Sabiu, deer. lui Mathia din 1468 despre Saliste si Omlasius, alu aceliasi din 1475 despre incorporarea Rodnei la Bistritia etc. etc., apoi aprobatae Const. Ed. V tit. 80, in fine si alte mai recente decisioni de sentintia aulico regie din 1786 in procesulu Rasinorilui cu Sibiu, deliberatulu folorului productiunialu din 1822 in procesulu Universităției sas. si scaunulu Talmaci, sentintia regia aulica din 1820 in procesulu de concivilitate intre sasii si români din Sabiu, *) etc. etc., din cari si aceea se vede prea lamurit, ca intregu poporul fundului regiu s'au indatinat diplomatic a se numi Saxones, si Saxones regii, intre cari se conumera toti contributorii din fundul regescri si in registrele fiscale.

Nomai in acestu sensu trebuie sa se intelégă numirea de Saxones si saxonica nație in tōte locurile, asiā si in art. 13 din 1791 si in diplom'a Leopoldina.

Regii Ungariei inse si Corón'a, că supremii domni si judecatori preste fun-

*) Unde se scrie: „objectionem per Magistratum Cibiniensem in eo prolatam, quod valachi jure concivilitatis, Saxonibus competente, gaudere nequeant, omni proutus fundamento desitū; quia Valachi longe ante advenas et hospites, pro qualibus per Andreanum privilegium Saxones declarantur, jam in Transilvania praefuisse certum est et prout tales, qui nobilitari praerogativa gaudent, inter Hungaros referunt; ita in fundo regio degentes, et mixtum cum Saxonibus nobilitantes, pro Saxonibus eo a fortiori, censi debeat, quod natura fundi regii diversitatem juriū excludat etc. etc.“

dula regiu si poporul lui, au dusu administratiunea trebilor interne ale aceleia prin oficiantii sei (judices regii), concedandu in fine alegerea loru — afara de comitele, — ieră acesti ampliati au eseriatu administratiunea si jurisdicțiunea si au putut'o eseriatu numai in numele regelui — Nostro et coronae nostrae nomine — ieră nici cându in numele națiunei seu Universităției sasesci.

Nenorocirea vră inse, că acesti ampliati sa fie totu sasi, cărora le-ero increditant regii si ingrijirea si administrarea contributiunii si a proventelor fiscale.

Ce sprópe era dura ispită de a absurde de tōte acestea! Acei ampliati pre incetulu au facutu din natio saxonies si liera sasescă, au concentratul tōta administratiunea in sfer'a națiunala sasescă sub form'a Universităției sasesci, delocarea au eschisul pre toti altii locuitori ne sasi, au trasu veniturile regelui si ale coronei in folosulu loru națiunalu, au usurpatu dreptul dominalu alu regelui si coronei, si au trantit in slavia pre locuitorii români, in deosebi dela margini, sfereandu egala in dreptatire, si stringendu colosal averi dela acesti'a spre scopu națiunala sasescu, au facutu in fine mai unu statu națiunala sasescu. Poterea statului inse nici mai inainte nu au suferit atari abuzuri, ceea ce dovedescu deselete infruntările sasiloru si chiaru amenintările cu nota infidelitatis apoi in camerari's aveai s. a. Totusi in tempii impăratul s'au sciutu sustinē sistem'a si Universitatea sasescă.

Asiā ne-a gasitu anul 1848 cu principioul egalei in dreptatirii, din nou prestatu si pentru fundul regiu si totu asiā ne-a statu si introducerea guvernării constitutiunali, ce o avem pâna adi, sub carea s'au nascutu si § 1 din art. de lego ex 1868, prin care se sterghu tōte aceleia stări esceptionale, de cari s'au bucurat u națione cu eshiderea altie'a.

In fundul regiu, fără indoiela, naționea română, carea numera preste 259 mil locuitori, era eschisa dela tōte prim sasi cari obiā facu 150 mil suslute.

Deci urmarea naturala era, ca egala in dreptatire aci ieră-si sa se faca perfecta; si acesta era argumentulu celu mai tare alu legei, pre carele amu si doritul alu audit din gura ministrului in sessiunea dietala din 23 Fauru, pentru ca nu se potau suferi impregurări cari suntu diametralu opuse legei. Urmă dura de sine, ca Universitatea sasescă, tiér'a sasescă, avere naționala sasescă si cele asemenea loru nu potu esistă. Urmă mai departe ca o corporatiune politica precum sa geră Universitatea sasescă, si carea stă in contradicere cu natura de dreptu a fundului regiu, si-si avea basea numai in abuzuri si usurpări de potere, nu mai avea locu si insemnata in statu. Urmă mai departe, ca dupa ce tōta administratiunea venitelor erariului s'au trasu in functionea poterei statului, asiā si justiție, nu mai avea locu nici comitatul națuniei sasesci si municipiile fundului regiu, pâna cându mai potau ele stă in marimea, resp. micimea de astadi, avea a-si eseriatu autonomia loru că si cele-lalte municipii ale tieriei.

Ei dura din tōte acestea urmări de sine, ministeriul nici un'a nu o au dusu in deplinire si nici lega generale municipale nu o au introdusu in fundul regiu.

Din contra la 1869 au inzestratul fundul regiu cu unu statutu provisoriu de organizare in favorulu elementului sasescu, dupa post'a unei partide sasesci la

aparintia gubernamentală; au sustinutu comitiatul si Universitatea sasescă, bă in § 10 alu art. 43 din 1868 fără sa cante mai adencu — vorbesc de drepturi sasesci basate pre contracte (?) si in reu intielesu alu acelei legi, cere si opinioane Universităției sasesci la aducerea de legi pentru regula fundului regiu, bă! in anul 1871 apróba acela ministeriu regu inca si unu statutu votat si conclusu de Universitatea sasescă a. n. s. t. a. t. o. l. u a g. r. a. r. i. o., o lege asiā de adencu laietore in vieti'a poporului din fundul regiu, prin carea se pune la dispozituna sasiloru folosirea averilor si padinilor comunali, ceea ce a adusu nouă in diecita seracia la poporul român.

Prin acestea si alte asemenea lucrări, contrari principiilor fundamentali a legilor, trebuie negresitul sa creșca cerbici'a sasiloru, ieră dopa ce asta crescere au devenit chiaru si ministeriul omnitatiore si dupa ce in urm'a multor lupte au ajunsu fostul ministru dreptu Horváth a se convinge despre pretensiunile nefundate de urbarialitate ale Universităției sasesci asupr'a scauneloru Talmaci si Salisice si a creă § 82 din art. 53 din 1871, au tabarit sasi asupr'a lui, lo au pérîtu la Majestate, bă au umblat si la Berlinu dopa ajutoriu. Nici pâna adi nu s'au mai adusu in deplinire. Asemenea larma au facutu sasi fatia de § 97 alu projectului de arondarea municipiilor, carele inca contine o convingere dréptă despre avearea a. n. sasescă natională.

„Rechtsraub“ „Egentum ist Diebstahl“ buciuma din tōte jurnalele sasesci dela 1871 incăce, pâna cându de alta parte voru aceleia sa faca pre tōta lumea a crede, ca naționea sasescă singura este atât de meritata pentru statu si patria. Dara ce sa mai asteptăm, cându ministru Szapáry singuru, dupa fictiunea meritata, ce o dă sasiloru in 23 Fauru, vine in urma a laudă meritelor loru. E'n sa vedem cum stă locrul cu acestea merite!

Cându au datu sasi regilor soldati si bani din fundul regiu intru ajutoriu, au datu români si au scosu bani dela români. Cându au fostu vorba de apărarea granitiei tieriei, atunci români marginasi din'a năpteau au vighilat la limitele regatului, si chiaru si in acestea servituri grele sasi trageau folosu materialu munca si sudorela loru.*)

Pâna la înfrintarea granitiei militari au facutu acestea servitie numai români fundului regiu la granitile regatului.

In granit'a militara inițiatata dela 1750 si duranda pâna la 1851 au intrat 2 regimete de români, forte multi din fundul regiu, dura nici o comună sasescă, nici unu sasu intre ei si in luptele loru pre campiele Europei pentru statu si patria.

Dara sasi ce au facutu?

Ei jocau pre domnii pamantului si ai poporului, oficii grase, stringau pre români de prin prejioru (si cu furiu), cari trebuiau — că de claca — sa lu-

*) Citim aici numai unu exemplu din cele multe adeca: decretulu lui Rakotz din 11 Iuniu 1666 datu locuitorilor din scaunulu Talmaciului, care suna pre scurtu: Dupace locuitorii comunelor Porcesti, Boiti'a, Talmaci micu si mare, cari apéra Turnulu rosu si granitie, ne róga si ne aréta, ca servitulu pentru patria ii apesa din'a năpteau, si ei nu au datu dicima nici odata, si totusi Sibienii de vr' 7 ani i-au silitu la dicima amu demandatul noi gratiosu, ca déca sabienii au facutu acesta in folosulu loru propriu, noi concedem locuitorilor acestor state, ca ei pentru servitiele loru credinciose sa nu fia datori a dă dicime.“

ere la cladirile și muri cetaților și curătirea canalorilor; ei se închidea la tempo de nevoie între muri, cultivau în linisice și pace meserii, negoțiu și școale, dela cari pâna la 1848 au eschisul cu desavansare pre oră și ce român. Este și aceea cunoscutu, ca nici nobilii tierei nu pot să castigă case în cetățile sasesci. De prin satele rurale sasesci erau români eschisi prin statut; nici bisericii nici case (afara de colibi laterali) nu aveau voia să-si face. Că sa-si poată sasii sătienă școale, șmeni invitați și unu legiu de amplioata și sa-si trimita tinerii la isvorul culturei în Germania, apoi prin multe maiestris (azi și fabricări de documente, s-au datu de golu în famosul procesu alu scaunului Talmaci) au sciuat a pune mâna pre venitorile regali și pre cele alodiale ale comunelor române (n deosebi a scaunului Talmaci și Saliste) și a-si adună acea avere colosală, pre care o numescu adi naționala sasescă, dela a cărei folosire și adi voru a exclude pre acești români.* Poterea culturii în astă modă castigată, o intrebuintau sasii, că și adi, spre a înnegri înaintea lumii pre totă cele-lalte popore ale patriei de barbari, tirani, lotrii, furi, și a face lumea să crede, ca numai sasii poseda cultura și suntu capaci de ea, și numai lor li se cuvine domnia preste tierra.

Dupa desfășuirea regimentului român I. de granită, la carea nu mai putină au contribuit Universitatea sasescă, aceștă, cu ajutoriul sacului bar. Reichenstein, fostu pre atunci cancelariu sultanic, fără judecata, fără sentință, și fără a mai ascultă pre granitieri din fundulu regiu, via administrativa le-au luat muntii, padurile și pasiunile (22 munti dealungul granitiei tierei) ce le-au posesu acesti granitieri 95 ani cu drept de proprietate și pentru cari și-su versat sângelul în atâtă resbele, ba sasii au pretinsu și desdaunare pentru folosete trase de granitieri, din sirmanele fonduri ce le au mai remas granitierilor pentru școalelor. (Ore unde este Rechtsraubul? !)

Si adi mai trage Universitatea sasescă fără cuvintul de drept, veniturile alodiale din comunele scaunelor Talmaci și Saliste, în folosul culturii germane; încă și putinele paduri și pasiuni ale acestor comune aru și devenit pradă acelui cultură, și mihi de șmeni monitiori aru și ajunsu la sapa de lemn, déca nu se creă §. 82 alu art. 53 din 1871, ca-

*) Numai în anul 1845 d. e. au imparțit Universitatea din acelea fonduri — după suportarea tuturor speselor de administrare, școlari sasesci etc. — la municipiile sasesci, pentru scopuri sasesci 47 mii și pentru stipendii la tinerii sasi numai în Sabiu la 2000 fl.

rele deocamdata au pusu stavila acelor remne.

Dă! și de aci încolo voru mai strigă sasii, cum face adi „Tageblatt“ și pre la anul 1871 „Herm. Zeitung“: că totă acestea averi le voru intrebuintă spre a doce cultură germană în orient, și voru abusă de poporul ne sas din fundulu regiu, déca legislatiunea nu-si va împlini promisiunile din §. 82. art. 53 1871 și § 97 alu proiectului de arondare, cu dreptate și fără partinție.

Nimenea nu va pute numi acestea sapte ale sasilor de servitii și merite pentru patria, cari în tempii vechi se amintiau cu nota infidelitatis, pre lângă carea emisala lui Szapáry din 27 Ianuarie 1874 este mire. Chiar Imperatul Iosif — cu totă iubirea de germani — s-au vedutu silitu a înfruntă de repelite ori aspru pre sasii pentru atari abusuri, și în fine a înconjură acea avere.

Nu legile au adus pre Universitatea sasescă la poterea ce o desvoltă și o pretinde adi, ci avearea castigată pre contă românilor și a erariului; nu numai cultură națională sasescă, ci și castigarea unei valori politice și sugrăvarea celor-lalți locuitori, este scopulu datu de către sasii pre viitoru acelei averi. — Deci cestințea averei este încă una momentu principalu a-lu cestinței Universității și naționalei sasesci.

Videant consules!

Dietă Ungariei.

Bud'a - Pest'a 23 Februarie. (Cas'a reprezentantilor). Dupa covenirea ministrului de interne în afacerea Universității naționale sasesci, deputatul interpelatoru Ios. Goll cerându cestința rescriptului respectiv spre a se sci cu prinsului lui, respunde ministrului de interne la totă în o coventare lungă din carea reproducemus esențialmioate următoare:

Rescriptul, dice oratorulu, cuprinde o invinuire, carea pote și să descopă semnamente amare la acel cetațieni ai statului, cari și-au implinito cu fidelitate deținutele loru către statu în butonu tuturor esperintelor triste. Nu voiu să explice mai pre largu acel semnamente, de și aru și interesantu lucru, a cercetă de oportunitate, cându unu statu și băsida organizaționea sea pre atari fundamental, cari stingu ultim'a schintiea de speranță și incredere. Nu voiu să expunu nici scopulu invinuirii atense în rescriptu, de și aru și interesantu a cercetă și acăstă, că să se scie, incătu a corespunsu elu numeroselor promisiunii, cari s-au datu sasilor prin documente.

desvoltă sub ochii mei, înse eu numai multimea și intregul putui sa observu din acestea. Au fostu aproape o mie și jometate persoane adunate în sala — o bariera după și despărțea de olala. În launtruul acestei barieri după se află sanctuarul, în care cătiva alesii comunicau în linisice la olala; afara de barieri se îndesa și impinge poporul lumii financiare, care mi-e necunoscutu: grope strănu lipite un'a de alt'a, în care totu insula săbăia gesticulă și agédia cu mâinile, arăta cu degetulu și dă îci colea deaproapelui seu o bolditura în cōste; îci unul sătă impresoratu de altii, și se pare, că și cum n'ară vrea sa fia respinsu din poziționea sea, colea dispără unele figuri nelinișcite din o gropă în alt'a, multimea întrăga în neliniște impingendu înainte și inderetur, găsae sfioră și fierbe: La turul Babilonului încă n'a pototu și mai reu.

De odata semtă ca me apuca cine-va din dereru și audu, cum ore cine me grăiesce cu numele meu.

Un borsanu bravu din Pest'a (între noi sa fia disu, socruu unui redactor din Pest'a, care de regulă me trată destul de fără milă) me cunoscu din iosa și veni la mine în susu spre a me conduce diosu în parchetul. Trebuiamu să veda din fată în fată și din apropiere cele mai sacre spații ale săntei burse, spații care de regulă se deschidu nu-

(Pr. Pölszky întrebă pre oratoru la pasajul acestăi căndu său datu atari promisiuni?) Acăstă nu voiu sa o spunu pentru că eu împreună cu colegii mei de principie nu-mi baseză dreptul pre aceste promisiuni său pre privilegiile vechi, ci observu numai, ca deputații tuturor scaunelor sasesci dela începutul parlamentului nu-mi aduc aminte sa fia votat contra ideiei de statu a Ungariei. (Strigări: „Numai acăstă aru și mai lipsit! E dora și aici vre-unu meritu?“) Universitatea națională sasescă prin acea, că s'a rogatu de ministrul de interne, că să-i împartășească nu numai ei, ci tuturor jurisdicțiilor protecția de lege asupră împărțirei teritoriale, n'a facutu mai multă decâtă alte jurisdicții și totuși acestea nu s'au vinovatit de atacu contra ideiei de statu. (Strigări: „Ele înse n'au pretiosu!“) E adeveru, ca Universitatea și-a prononțat parerile sele asupră planului de arondare și a pretiosu cu rezoluție (aha!) că să se susțina unitatea municipală și teritorială a fundulu regiu și azi să dara n'a mersu mai departe că altă jurisdicție. („Jurisdicții celelalte înse n'au pretiosu!“).

Inculparea și în respectu formalu nu poate sătă pentru că cea ce cere său pretinde (strigări: „Asi să dara pretindet!“) Universitatea a susținut fără de a se perclă statul ungur de secoli și unu rege celebru ungur a disu: „Vos, qui semper unum foistis, esseque debetis indivisi.“

Universitatea națională sasescă, că reprezentanta comună a tuturor jurisdicțiilor sasesci, e chiamată a apări interesele și poziția cetațenilor din fundulu regiu, carea o au după dreptul de statu. Asertionea ministrului, că Universitatea nu era îndreptată a discută planul de arondare pre baza legilor și a prăsei legali, sta în contradicție cu legea. Ministrul provocându-se la § 11 din articuloul de lege 43 din 1868 a facutu o concluziune, pre carea legea nu o justifica, pentru că aci se cuprinde concluzulu, ca Universitatea se susține cu cercul de activitate, asigurat prin art. de lege transilvanéu 13 din 1791. Cercul acestă de activitate corespunde diplomei leopoldine, în inteleșul cărei legile, donațiile și drepturile avute până acum se sustenu. Pre baza acestor Universitatea națională sasescă a avut dreptul de a se ocupă cu cestințu ce taia în dreptul de statu, și și-au exercitat acestu dreptu nu numai în forma de reprezentare și petiție, ci și în forma de conclusu. Oratorulu se provoca la dore legi și un'a din ele, continua mai departe, dovedesc, că naționala sasescă, recunoscută prin multe legi de nație, a încheiatu en cele dore naționi tractate

in afaceri de natură dreptului de statu, unul togm'a pre tempolu căndu s'a emitto diplom'a leopoldina. Dovăda suntu asiā numitele acordă, asupră cărora Universitatea a datu uno testimoniu autenticu. Documentul cestu din urma stă în legatura cu cele dise in art. 13 din 1791.

Priu aceea ca s'a introdusu în locul voturilor curiali votarea după capete, cercu de activitate alu Universităției, nu s'a schimbato, de locu pentru că în totă dietele transilvane deputații au tenu adunări naționale recunoscute oficialmente.

Rescriptul dela curte din 21 Aprilie 1866 pre temeiul unui manifestu alu Majestăției S. le, la care se provocă ministrul, fu emanat togm'a pre tempulu asiā numitei suspendări a ministerului și apoi priu emise nici in Ungaria nici in Transilvania nu s'au creatu, schimbato séu stersu legile, ba nici nu s'au interpretat.

Procederea ministrului nu nomai e ne-temeinica ci și neopportuna, pentru că aici e o cestință de viață și Universitatea n'a pretinsu mai multă, decâtă ceea ce i s'a asecurato prin lege. Neopportuna e procederea, pentru că Universitatea națională sasescă în reprezentare sea a lucratu chiaru în interesul statului; deci eu nu sum multiam tu cu responsulu datu de ministrul de interne la interpelationea mea să me rogu sa se pună la ordinea dilei.

Panendu-se la votu Cas'a ia cu mare majoritate responsulu ministrului de interne Szapáry spre sciinția.

Impreuna cu sasii siediura Zedény, Dr. Falk, Toszt, Csernatony și deputații naționali.

Reportul comisiei petiționarie asupră seriei 37 din petițiile intrate se va pune la ordinea dilei in Sambat'a cea mai de aproape.

Referințele E. Daniel prezinta raportul comisiei centrali asupră proiectelor de legi referitoare la tractatul de comerț și navigație încheiatu cu Schwedi și Norvegia, la tractatul postal încheiatu cu Russia și la tractatul consulariu încheiatu cu Portugalia, cari proiecte se voru pune la ordinea dilei in siedintă cea mai de aproape.

Raportul comisiei juridice asupră proiectului de lege relativ la procedura advocaților și testuarea lui cea nouă se va tipări și împărți sectionilor.

Trecendu Cas'a la ordinea dilei se alege cu majoritate Colom. Ghyczy de membru în comisie esmisa pentru cercetarea fundațiilor bisericesci și Franc. Eder de membru în comisie juridică. Cu acestea se încheia siedintă.

Bud'a - Pest'a 26 Februarie. (Cas'a reprezentantilor.) Dupa formalele indatăne și anunțarea intratelor Ed. Horn interpelă pre mini-

EGISIORA.

La bursa din Vien'a.

Dupa M. Iokai.

Se dice, că la bursa din Vien'a viță și acum sărăcina. Déca acăstă ce vedem cu bursa e linisice, atunci a-si doră sa sciu, că cum e sgomotul sărăcina la acăstă bursă.

Căndu săru arrestă pre ultima unu hotără și poporul aru voj sa-lo eliberează cu forță; căndu studentii din Debrecinu, aru voj sa stanga unu incendiu și li săru grăie apă; căndu în Rimaszék aru și o alegeră de deputat și „penele cele albe“ și „penele cele rosii“ și soldatii săru bate între sine; căndu în teatrul popolaru alu lui Molnár eroii „tatului Bem“ aru assaltă Sabiu și căndu în urma Milieticii aru face in cas'a reprezentantilor Ungariei o interpellare, și căndu săru concentră totu sgomotul acestor incidenti in unu salonu: atunci totă acestea la olala aru dă aprosimativ sărăcina in sală a borsei din Vien'a — căndu aici mergu lucrurile „linu.“

Me urez singuru pre galeria; cugetăm, ca aici, unde nu me conștiești nimenea, voi potă găsi necontrbatu placerea aspectului și spectaculului ce se

mai pentru cei inaugurați și deosebitu protejati. In urmă recomandări din partea acestui patriotu binevoitoru misă deschisera usile direcționei și a comisariatului politianu, prin cări straințul pote sa ajunga în sanctuarul bursei. Pretotindenea intempnă cea mai amicabilă prevenire; pre carea înse nu potu să o atribui aparintiei mele placute la bursa, ci mai multă aparintiei placute a bursei mele.

Bursa togm'a avea o di senina. Un'din bancile de cladire a primiu asecurarea, ca ore care drumu trebuiau să se preste pamențurile sele, și în urmă acestei asecurări cursurile apesate ale acțiunilor ei de odată se radicara cu cinci florini. O altare urcare a cursurilor are înse efectulu unui aloatu acru; ea radica totă cele-lalte impreuna. Bancă de cladire are bancă sea fundaționale, și acțiunarii acesteia vedu cum cursurile de ieri se radica, la totă melciurile li crescute cōnele; hartiile cari stau în legătura aducu masellele ele mai sgomotose către olala. Abia pote fi cine-va în stare să spargă grupă bancii de cladire la marginea estrema, în centru sătă o multime de șmeni, cari se pară că suntu în cea mai aprigă cōrtă cu sine, înse ei nu se cōrtă, ci numai se jocă. „Doi florini!“ — „Doi florini dice!“ — „Eu dau!“ — „Eu iau!“ O figura, carea în bu-

tulu serbantilei mari că într-o baie de aburi portă la gătu unu sialu mare de ierăna, privesc lungu tempo în tacere la acestu spectaculu vialu și de odată strigă: „Doi florini trei-dieci!“ La acăstă vine din alta parte o alta figura tiēpenă facendu-si cu cotulu seu puternicu cale prin multime. Aru crede cine-va, că omulu acestă sa semte vămatu prin strigarea amintita și că aru și venită sa provoce pre celu ce lă vămatu la duelu. Înse elu de locu nu face acăstă. „Eu dan!“ Negociul e încheiatu. Asi să dara două-dieci crucieri castigă de totă bucătă facu la două-dieci și cinci bucati cinci fl. Două-dieci și cinci bucati formădă „soldol“ celu mai micu. S'a seversu dejă. Ambii și inseriu saldu în notiile loru și acestă e destulu. Larmă se pornește de nou și se strigă mai departe. De odată resonă o voce nouă: „Doi florini cinci-dieci!“ Omulu care strigă acăstă, se vede apucat de omulu celu cu sialul la gătu de gulerulu somanului: „Eu dau!“ Negociul e încheiatu. Asi să dara două-dieci crucieri castigă după totă bucătă dau la două-dieci și cinci bucati cinci florini. Printre grupele, cari se multiemescu cu 5 fl. pasiescu cu o sumetia aristocratea baronii financiali și alte inaltimi financiali și celu ce me acompaniază e atâtă de binevoitoru, de m'face cunoscute personalitățile sengurate de

strala de finanță în afacerea imprumutului de premie.

Dupa art. de lege X, 1870 se întrebuintă pre unu tempo de 50 ani în totu anulu 1.224.000 fl. spre amortisarea imprumutului. Aceasta sumă s'a votato și erogatu și pâna acum, în realitate inse se da dupa planulu de amortisatione in totu anulu spre cumpărarea losurilor cu 112,000 fl. mai putien d. e. in cei diece ani din târziu să au datu preste totu 11.136,820, fl. asiā dara cu 1.104,180 fl. mai putien decât arăta parlamentulu. Ce se templa cu acestea detrageri in totu anulu, despre aceasta nu se afia vre-o indigitare nici in legile bugetului, nici in raportulu compunurilor. Unică amintire despre această sumă aflatu in raportulu, care lu facu statul ministru de finanțe Kerkápoly înainte de retragerea sa in parlamenteu asupră tuturor imprumuturilor.

Acolo se dice, ca aceasta renta anuale de 1.224.000 fl. se solvesce pre tempu de 40 ani din partea statului și in ultimi idiece ani se acopere prin detragere de căte 50,000 fl., cari pre tempula de 40 ani se retinu și se punu spre fructificare.

Acestă aru si imbucuratoriu pentru urmatorii nostri, inse autorulu notei de asupră se pare ca n'a cunoscutu nici legea de imprumutu nici planulu de amortisatiune, pentru ca din legea de imprumutu potea sa véda, ca noi trebuie sa platim in 50 și nu numai in 40 ani din medilócele statului acea sumă de 1.224,000 fl. si in istoria financieleru nostru nu avemu nici unu exemplu despre acea, ca o operatiune financiale s'a executat sub conditiuni mai favorabili că cari le-a autorisatu parlamentulu; din planulu de amortisatiune se potea convinge, ca in cei 10 se platesc duplulu acelei sume, preste totu dela anulu 41—50 se va solvi 25.635,800 fl., asiā dara cu 13.395,800 fl. mai multu decât face renta solvita de statu in cei 10 ani.

Déca nici legea bugetaria nici raporturile compturilor nu sciu de aceasta sumă, atunci ea trebuie ca s'a datu spre manipulare bancei aceleia, care a emitatu imprumutul și déca aceste bance va ave vre-o nenorocire, atunci dupa testulu obligatiunilor posesorii losurilor se voru tiené de statu, care va plati dela sine plouslu de 13.395,900 fl. deci spre a-preveni pericolul să a mulcomă publicul interpeleză pre ministrul financieleru: are scire despre acea ca sumă de 1.224,000 fl. nu se întrebuintă intrăga spre rescumperarea losurilor de premie și provediut'a densulu, că se se acopere sumele de amortisatiune mai mari din anii mai tardii cu interesele intereselor din sumele retinute și déca

dé, atunci in ce modo a facutu acesta, că nici posesorii losurilor nici erariulu sa nu sufere dauna?

Ministrul-preservedinte și de finanțe Sláv y respunde ca scie de ce a disu deputatulu. Sumele cari remânu dupa esolvirea ratei anuali se capitalisedia in totu anulu și aceste sume capitalisate se voru intrebuintă pentru cuota de amortisatiune din anii ultimi.

Horn nu e multiamitu cu responsulu, pentru ca intrebarea e altă și adeca: Unde e depusa aceasta rezerva? la care respunde Sláv, ca pre banii acesta se cumpera hărții de pretio, cari se pastrădă in cass'a statului.

Responsulu ministrului in urma se ia spre sciuntia. (Deputatii sasilor voila contra ministrului și tienut'a loru desceptă sensatiune.)

Ministrul de justitia presenta unu projectu de lege privitoriu la modificarea determinatiunei cuprinse in art. de lege XXXIV din 1871, dupa care sfacerile cărilor funduari trebuie pertractate la judecătoriile cercuiali inaintea onui colegiu de trei judecători. Se va tipari și imparți intre ablegati.

E. Daniel prezinta raportulu comisiunei centrali asupră projectului de lege referitoriu la introducerea măsurii metrice, care se va tipari și pune la ordinea dilei.

Ministrul de culte Treffort prezinta raportulu anchetei esmise pentru cercetarea colectiunilor regnicolari. Raportulu fiindu tiparit u se va imparți intre ablegati.

Dupa această se face conoscutu rezultatulu alegerei din siedinti'a trecuta. Horanszky'e alesu in comisiunea juridica și Col. Ghyozdy in comisiunea pentru cercetarea fundatiunilor.

Căs'a trecendo la ordinea dilei primesc articululu de lege asupră inarticulări contractului consulariu incheiatu cu Portugali'a și dupa aceasta acceptădă projectele de legi referitorie la contractul comercial și de navigație incheiatu cu Svedi'a și Norvegi'a, și contractul postale incheiatu cu Russi'a. Cu acestea se incheia siedinti'a.

Apreciarea jurnalului „l'Ordre“ care este primulu organu Bonapartistu imperialu asupră visitei Cesarului la Tiarulu.

Cu tōte opintirile presei austriace că sa interpretedie calatori'a lui Franciscu Iosifu in Russi'a, intr'onu sensu de resistintia projectelor politice germane, fia

pentru dreptulu, de a se poté radimă de acesta bariera, solvescu sume forte considerabile. In launtrulu barierei și locul oficialu pentru sensalii jurati; intre cesti din urma vedem asemenea pre unulu care in anulu trecutu se tiené de marimele financiali conduceatorie, care avea mai multe milioane și care adi e numai mediocitorulu negotiului pentru altii.

Din consideratiunile noștre finanziare, prin strigarea unei figuri ce trece pre lângă noi: „Cine cumpera drumul osticu de feru ungaru?“ — „Cătu de scumpu?“ intreba acompaniatorul meu. „Siese și jumetate!“ respunde acela (56%). Oferentulu merge mai departe. Eu a cettu de pre fetiele noștre ca noi nu cumpărăm drumul osticu ungaru de feru cu 6½.

Unu psichologu mai putien bunu e piticulu acelu micu, care cu galerulu camiesiei mangitu, cu perulu sparlitu și cu gur'a stremba avendo in mâna o făoa de cursu neimplata vine cătra mine și me intreba: „Cum stă creditulu?“ — Acestu copilu in tōta vieti'a nu va ave unu patratu in Ring.

Acum iera primescu o bolditura in cōste. „Cine cumpera creditu fondiaru ungaru?“ Omulu ce striga acela, merge prin sala in susu, inssu indata se prinde formalu și formédia semburele unei grupe noue. In aceasta grupa me astu și eu. Voiu sa probedu și eu odata și sa strigu à la hausse, cându e vorba de o

in Europ'a centrale, fia asupr'a Dunarei de jisu; cu toti articoli gazetelor Germaniei de nordu și Spener, puindu cestinea Orientalui că principalu obiectivu alu intrevederei dela St.-Peterburg; cu tota presentă in aceasta capitala a generalului Ignatiess și memoriu acestuia ce aru si adresatu lui Alecsandru II asupr'a situatiunei imperiului turcu; cu tōte de pesiele, contradicătore, ale jurnalelor Angle; cu tota „opiniunea generala,“ cum se dice in stilu ale presa, persistāmu in opinionea nostra personala: suntemu siguri ca: din visit'a său din conferintă dela St.-Petersburg ori ce va eſi va fi conformu principiilor stipulate in marea intrevedere dela Berlinu, intre cei trei imperatori, si vomu mai adaoga, Anglia. Sa nu-i displace această jurnalul „des Debats“, deși regin'a Regatului-Uniū fù atunci la Berlinu, — form'a governului seu ne permitiendu-i sa asistie la o conferintă politica internatională, — nu remâne cea mai mica indoieala pentru nimeni, ca accordul celu mai completu, voluntariu său politicu, n'ară si fostu stabilitu, intre Germania și Anglia, intre Anglia și Russi'a, asupr'a ficsărei liniei celor mari, mai năntă chiaru de reunionea celor trei imperatori.

O! fără indoieala, ca afara de servitorile oficiale, va fi cestinea intre Franciscu Iosifu și Alecsandru II, despre desvoltarea practica a acestoru două linii stipulate de doi ani; fără indoieala inca, ministrul celor doi suverani voru tiené, asupr'a acelui-a-si subjectu, mai multu de o conferintă; in toto-déună fără indoieala, cestinea Orientalui și in particularu aceea a provincieleru danubiene și a gurilor Dunarei in Marea-Negru, voru fi agitate. Dara apoi? . . .

Mai năntă de a incepe esaminarea diferitelor combinații ce diferitele guverne aru dorfi sa véda triumfându in interesulu loru personalu, trebuie sa se intrebe cine-va, déca acestu interesu personalu nu si-a facutu de doi ani, dela intrevderei dela Berlinu sacrificiele sele, voluntare său nu, in interesulu generalu. De siguru ca aceste sacrificiuri au fostu facute. Déca ele au fostu voluntarie, atunci nu mai este de discutatul asupr'a principiilor; déca ele au fostu mai multu său mai putien impuse de cătra celu mai forte său de cătra celu mai abilu, remâne a se scî déca forța și abilitatea sau deplasat in aceste din urma temepuri, si potu sa se deplasidie int'nuu viitoru apropiatu.

Amu demonstratul in numerulu trecutu, ca starea generala a forțelor militare, a tendintiilor politice, a intere-

seloru economice ale diferitelor națiuni ale Europei, suntu astazi absolutamente aceleasi că si in 1871. Din asta cauza dura este impossibilu sa resulte ceva importantu din visit'a lui Franciscu Iosifu la Alecsandru II.

Afara de acestea cestinea Orientalui pre care polemică jurnalelor o vizédia mai multu că cum aru trebuu sa fie in unele din detaluri ei, tratata de către cei doi imperatori, nu este nouă, ori căto de mare gravitate i-ară presupune cineva-si, aceasta gravitate a mai scadiotu orenum de unu quartu de secolu. — Inca eāti-va anu, si repedele comunicatiuni odată stabilite intre Indi'a, Chin'a și Occident, situația Constantinopolului, „capitala lumii civilizate,“ nu va mai si decât o expresiune istorica.

Cătu despre interesele comune să contrarii ale Germaniei, Angliei, Austriei si ale Rossiei este de prisosu, sa le mai agitāmu din nou; căci déca acordul, o repetāmu, nu s'a stabilitu acum doi ani, la Berlinu, este impossibilu că sa se stabileasca acum la St.-Petersburg.

Déca insistāmu asupr'a onorul puncto pre care politica neșigura a Franciei, starea sea militară desorganisata, guvernele cele provisorie nu-i mai permitu se influențieze in concertul european, cauza este ca cine-va nu trebuu se mai insiste națiunea nostra destul de nenorocita, facandu-o sa crede ca o aliantă a Rossiei si a Austriei aru poté sa distruga său sa oprăscă consecintele luptei franco-germane.

No, nu, Francia lipsesc ecuilibru, independentie Statelor Europei. Si déca Francia nu se va relevă, centralu forței, civilisatinnei, miscării economice in lumea modernă, se va gasi deplasato.

Ah! doctrinari ai septenstului, doctrinari ai republicei, doctrinari ai parlamentarismului, doctrinari ai tuturor Bizantielor, națiunele nu traiesc cu doctrine, ci cu lucru si securitate. Nu „coruri“ dupa cum „Pres'a“ numesc septenatolu, ci palatele de granit adăpostesc civilisationile cele mari. Trebuie afara de acestea că padia acestoru palate sa sia destul de tare spre a opera bogatiele ce ele contineu.

Iéra ce dice „la Presse“ din 17 Februarie asupr'a acestoru articoli:

„Gazet'a de Augsburg publica unu lungu articulu asupr'a situației ce evenimentele au facuto Germaniei si Russiei vis-a-vis de Austri'a. Acestu jurnalul incepe inlaturându ori-ce perspectiva de unu conflictu opropiatul intre Russi'a si Germania si trasédia cu o esenția cavelerescă rolurile care se cuvinu, dupa dens'a, acestoru două poteri, in remanierea cartei Europei. Germania aru ave de misiune sa lucreze asupr'a Dunarei de susu, pre cându Russi'a aru intervenit asupr'a Dunarei de jisu.

„Nu vomu caută cu de-ameruntru sa arezāmu pâna la ce punctu asemenea fapte aru si realizabile si pâna la ce punctu iera si partidele interesante voru dâ mană de ojitoriu la execuțarea acestui programu; suntemu datori insa sa protestāmu contra unei asertioni, scapată din nechibduire, jurnalul germanu. „Gazet'a de Augsburg“ afirma ca pre tempulu resbelului franco-prussiano, „victorie Prusiei protestante au fostu dela Dunare pâna la marea Adriatica si pâna la Archipelag că aură unui mai bunu viitoru.“ Déca aru trebui sa-lu credem, poporele din Estulu Europei au veditu cu bucuria distrugerea armelor noștre, arezându cu modulu acesta ca au semnificatul instinctiv de misiunea Germaniei, ne pare inse ca in totu tempulu acestui resbelu desastrosu si de atunci incōce chiaru, oarecare tieri din Orient, si mai cu deosebitre Romani'a, ne au datu probe irecunibile de amicitia loru.

Memori'a nostra nu ne insiela, cându ne retrosédia suvenirul meetingurilor din Bucuresci si a generoselor subscrptioni in favorulu ranitilor nostri, care subscriptioni, curgeau in casele noștre de bani. Si, mai recentu, fostă ore in scopu de a linguri pre cabinetulu din Ber-

soiulu acesta. Barbatulu acel'a teneru, naltu si cu barb'a rosie, a cărui coteletă a inceputu a carunti din anulu trecutu, a perduto de unu anu la borsa o sumă de 7 milioane, pre cându unu din fratii sei s'a sinucis cu borsa. Barbatulu celu teneru cu mostetiele frumosă intuieate a avutu trei din cele mai frumosă palaturi pre anelulu Kolowrat că proprietate a sea — de unu anu le-au perduto pre tōte trei. Acolo intre barbatii aceleia, cari s'a asiediatu pre măs'a cea lungă, si 'si legana a lene picioarele incōce si incolu, celu din medilocu a perduto in anulu trecutu dōne milioane si adi mai pretivesce inca totu atâtea sole de mii. Cest'a de aici sarise dejă in urm'a imenselor perderi in Dunare, inse su scapatu si vine acum iera aici. Poporulu culiseloru sbiara pâna ce ragusiesce si-si agonisesce pânea in sudoreea setiei rosite prin o continua escitație — principii bursei se preumbila incōce si incolu tacendo si surdiendu si privescu aequo animo pre marea viscolosă, carea a sverlitu dejă sfara cadavrele sele.

Sal'a numera 46 columne si tota colomu'a pôrta unu numru colosalu. Aceste columne formă media rendezvous-uri pentru diferitele partide. Pentru adeveratii domni, pentru bancari e loculu „la bariera“, unde in tōta lungimea acelui locu străucește diferitele firme in litere de aur. Aici se potu afla totu-deon'a reprezentanții casei in órele de bursa, si

lino, și a presemți mai de aproape „misiunea Germaniei” ca principale Serbiei, Milos Obrenovich a statu atât tempu la Parisu, ca să a esprimitu asupr'a nôstra în termeni esiti din cordialitatea oea mai via, și ca la reinturnarea sea elu a adus la ministeriu oménii, a căroru simpatia pentru Franci'a nu mai este pentru nimeni un obiecto de indoiéla? Afură mările contrarie ale „Gazetei de Augsburg” nu voru găsi nici unu echou serioso in Europ'a. Ele nu voru probă de cătu unu lucru, acel'a adeca, ca istoria pangermanismului si-a gasit pre le pere Loriquet.“ d. „Tr. Carp.“

Sinodulu parochialu in Resinari.

Resinari, 14 Febr. v. 1874.

Sinodulu parochialu prescrisul in § 12 alu Statutului organicu s'au tienutu la noi in Resinari Dominea in 3 si 10 Februarie a. c. sub presidiulu Parintelui Protopresbiteru tractualu Ioanu Popescu.

Premergendu prescrisele §§-lor 8 si 9 din Stat. org. Par. Protopresbiteru dupa finirea servitiului divinu occupa locul de presiedinte, și prin o cuventare corespund etória dechiara ca acés'a o face conformu invitării ce i s'a facutu din partea comitetului parochialu. Amintesce sinodului a fi cu bagare de séma la pertractări și a se margini fia-care din membru — a vorbi pre scurtu și la obiectu — apoi dechiarando sinodulu de deschisul provoca a-si alege doi notari. Că atari se alegu Danu Hambasianu și Maniu Vi-drighinu.

Presiedintele sinodului pone la ordinea dilei cetirea raportului agendelor comit. parochialu. Memb. sin. Petru Bancila face propunere, că sa se dea mai întâi cetre resoluționei ven. cons. arh diocesanu privitorie la lucrările sinodului parochialu dn an. 1872.

Nicolau Ciuceniu presiedintele comit. paroch alu este contra cetirei.

Dlu Petru Brote spriginesc acés'a propunere și staruiesce a se dă cetirea resoluționei consistoriali, desfăsurandu sinodului, ca firul ori-cărei lucrări de acolo are a se continuă, de unde a incetat. Propunerea acés'a fiindu sustinuta de majoritatea sinodului par. presiedinte dechiara ca o va pune la ordinea dilei — și provoca mai întâi pre presied. comit. parochialu a dă cetire agendelor comitetului — ceea ce se si face din partea presied. Nic. Ciuceniu.

Presiedintele comit. paroch. N. Ciuceniu in raportulu seu valamendu prin esprimă necuvinițiose și nepotrivite pre unii membru sinodali, este intreruptu de presied. sinod. cu acea provocare, de a nu vătemă pre nimeni in raportulu seu; iéra sinodulu indignat striga din tôle părțile: „Nu voim sa mai ascultăm cuvintele lui Nicolau Ciuceniu.”

Dupa cetirea agendelor pres. sin. aduce la cunoștinția ca aru fi bine că pentru censurarea acestor'a sa se alegă o comisiune. Dlu Petru Brote face propunere, ca in acea comisiune sa se alegă membri de aceia, cari nu figurează in epitropie și comit. parochialu — iéra Petru Bancila propune, că acea comisiune sa conste din cinci membri. Aceste propuneri punendu-se de presidu la votu, se primescu de sinodu și de membru ai comisiunii se alegu: Dlu Petru Brote, par. Sav'a Popoviciu, Bucuru Dancasius, Comanu Vidrighinu și Maniu Dracu.

Par. presiedinte sinod. pune la ordinea dilei cetirea ordinatiunei Ven. cons. archidiecesanu, cu nr. 366 privitorie la aprobatarea conclusorul sinodului par. din an. 1872. Acés'a se cetește de cătra par. Ioanu Bratu și la propunerea duii Petru Brote sinodulu o primesce spre sci-intia.

Par. presiedinte sinod. pune la ordinea dilei cetirea computului bisericescu și scolaru. Epitropulu cassieru Bucuru Coranu cetește computulu, care se ia spre scientia de sinod. Par. pres. arata, ca atât computulu cătu și agendele co-

mit. paroch aru sa se predea comisiunii alese spre censurare.

Par. presiedinte sinod. face propunere, ca ore n'aru si mai cu scopu, că sa se faca alegerea membrilor epitropiei și comitetului paroch. astadi, si sa nu se amane pre Duminec'a viitorie, de ore-ce pre atunci aru si prea multe adunate. In urm'a acestei propunerii se ivescu pareri atât pro cătu și contra.

Memb. sin. Petru Bancila se insinua la cuventu și arata: ca scie că siguru, ca Nic. Ciuceniu pres. com. paroch. a si compusul tiparit o lista dupa placulu seu, care lista este dejă si impartita intre poporu prin agentii sei: deci pentru in cungurarea neincrederei si a abusurilor ce se comitu la asemenea alegeri prin seduceri și impunere de liste compuse de unii cu scopuri egoistice, propune:

„Compunerea unei liste de membrii ai epitropiei și comitetului, sa se increzintide unei comisiuni de siepte membri alesi din sioul sinodului, careva va avea insarcinarea a combină si formă acea lista pâna in Duminec'a viitorie — si atunci sa se asternă sinodului spre pertractare și decidere. Acés'a propunere de-si a fostu sprințita de majoritatea sinodului, par. pres. dechiara: ca alegerea comisiunii nu o pote incuviintă din cauza ca nu ieră stat. organicu. Părtilor pronunciate li se da in se veie libera — a-si formă liste dupa placu, si pre Duminec'a viitorie a le asteme presiduloi spre a le propune sinodului că sa-si alegă membrii epitropiei și comit. parochialu dupa placu.

Dupa acés'a fiindu tempulu inițiatu par. presiedinte radica siedint'a si anunțe continuarea sinodului pre Duminec'a viitorie. —

(Va urmă.)

Post a din urma.

Din Vien'a ni se scrie:

Ministrul presiedinte Slavy a petrecutu Dumineca 1 Martiu döve ore la Majestatea Sea in audientia si a desfașurato o schită despre situatiune, dechiarandu in fine ca ministeriolu intregu voiesce a-si substerne demissionea. Formulu inse nu a demissiunatu ministeriolu, de ore-ce Maj. Sea in decursulu septamânei va merge la Bud'a-Pest'a si atunci se va resolve cestiunea. Ministrul presiedinte a plecatu in aceeasi di ou trencu iute la Bud'a-Pest'a. — Unu telegramu de eri din Budapest'a sustiene demisiunea cabinetului Slavy că unu ce afara de tota indoiel'a, adauge inse ca e posibilu ca Maj. Sea sa insarcinădă ierasi pre Slavy cu formarea unui cabinet nou si déca se voru primi propunerile sele este si aplecatu a incercă formarea unui ministeriu sub presidiulu seu. — „P. L. de Marti vorbesce in favorea unei coalitioni si incheia: „Ni se pare inevitabilu lucru a trage pre Ghyczy si pre Tisza in combinatiunea cea nouă, sia sub presiedint'a lui Slavy, de care inca totu se vorbesoe, sia sub a lui Sennyey, ori Ferd. Zichy său a contelui Pechy.

In camere Romaniei i s'a votat in siedint'a de Vineri optu milioane pentru cladiri si stabilimente militare.

Din Berlinu vine scirea frapanta, ca pre 1 Aprilie suntu chiamate rezervele, se dice ca pentru d-prinderea cu pușcile cele noue numite Mauser. Inse in 22 Maiu tota armata germana se pune pre picioru de resbelu. Pentru ce? contra cui? se intreba toti din tôle părțile.

Varietăți.

* * (Maniera sasescă.) Sasii cari vreau sa trăca in ochii lumei de cei mai civilizati cetateni ai statului unguru, cându e vorba de sustinerea avariilor comunali, nu tienu contu de dreptate umanitate si legalitate.

Că o mica ilustrație la acestu a-setu aducem o casu forte recentu. Meregi in 25 Fauru a. c. su una tieganu din Sedu chazu pre căndu voivă sa-si incareze nesci lemne pre hotarulu comunei Sadului, navalito de juretii din vecin'a comuna Cisnădie și sub pretesta, ca lemnele aru si fostu furate de pre teritoriul Cisnădiei, tieganul fu legat si adus in Cisnădie, aci punendu-se in catu si retenutu pâna in momentulu ce scriemu acestea orduri — pâna in 2 Martie. Încercarea din partea parintilor de ai dă ceva de mancare a fostu fără rezultat. Pentru a se elibera, generosii (! !) sasi din Cisnădie cerura sum'a (horibile dictu) de 50 fl. v. a.

Acestu dreptu nu e provediutu in privilegiile sasesci si apoi e sciutu ca sasii numai atunci facu dreptate căndu le convine mai bine intereselor loru. Ore căndu va soef tempulu căndu atari sapte ce samena a barbarismu, voru incetă si déca totusi se comitu, se voru pedepsit dupa meritu ? ! —

* * (Parastasul.) Sâmbeta in 16 Fauru a. c. s'a tienutu in biserică din cetate unu parastasul din partea clericilor anului alu III, spre amintirea prorogaciunii a reposatului loru consolariu Simeonu Sabo, amesurat cuvintelor Apostolului Pavelu: Iubiti-ve cu iubire fratresca unul pre altul. Cu aceasta ocasiune s'a tienutu si o cuventare care o vom reproduce in nrulu viitoru.

Raportu comercial.

Sabiu 24 Fauru n. Grâu 7 fl. 60 xr. frumos, 7 fl. 33 xr. mestecatu, 7 fl. 7 xr. cualit. infer.; secar' 4 fl. 93 xr. pâna 4 fl. 67; orzu — — ; ovesu 1 fl. 87 pâna 1 fl. 60 xr.; cuceruzu (porumb) 3 fl. 87 xr.; cartofi 2 fl. 13 xr. galăt'a austriaca.

Făină buna 14 fl.; de frânsel 12 fl.; de pâne alba 11 fl. pâne de casa 10 fl. maj'a.

Linte 24 xr., mazarea 24 xr., Fasolea 18 xr., malaiul 16 xr. cup'a.

Fenu legatu 1 fl. 15, nelegatu 1 fl. 10 xr., paie lungi 80 xr., scurte 70 xr., maj'a.

Lemne de foc 7—9 fl. stang. austr.

Carnea de vita 20 cr. p., de porcu 26 xr. Unsorea 75 xr. pâna la 1 fl. cup'a.

Bud'a - Pest'a 28 Februarie. Cereale. La incepul septamânei fiindu tempu plouios, forte bine facatoru pentru semanaturile de ieră, a inceputu să navigatiunea a corespunde chiamarei sole in tôte direcțiunile ei stan la dispositiune; apă cea mica insa nu permite si miscare mai visi si asia incurgere marfurilor in mesura mai mare nu va fi asia ingraba, cu deosebire incătă privesc marfa din Rumania si Turcia. De aici se poate spăla că la incepul septamânei negotiul eu cereale a fostu firmu si posesori de grâu curata au capatatu cu 5—10 xr. mai multu că in septamâna precedenta. Cătra finea septamânei se facura oferte de marfa frumosă esterna morilor si acés'a au impedeclat incătu-va cumpăraturile. Negotiul din septamâna a precedenta, facutu cu cire'a 90,000 măji grâu unguresc si 30,000 măji grâu esternu. Cu terminu pre primavera s'a vendutu cu 8 fl. in bani si 8 fl. 10 xr. in marfa. Secar'a s'a vendutu la incepul septamânei cu pretul din septamâna precedenta cire'a 8000 galete mici marfa interna si cam 45,000 galete mici esterne. Cătra sferisită incurgându marfa si venindu oferte, mai cu séma galitane, preturiile au inceputu a dă inapoi. Orzu este putinut in piata, s'a vendutu cu pretul din septamâna precedenta cire'a 8000 galete mici; pentru primavera s'an incheiatu negoție cu 3 fl. 55 xr. per 72 punti vienesi, orzu romanescu si turcescu. Cucurudiu s'a platit u din cauza ce incurge putine cu 5—7 fl. mai bine că in septamâna precedenta si s'a vendutu cire'a 10,000 măji. Cu terminu au fosta la incepul cucurudiu banatianu pre Maiu, Iuniu cu 4 fl. 92 xr. pâna 4 fl. 93 xr., cătra fine cu 4 fl. 85 xr. pâna 4 fl. 86 xr. Ovesula a statu tota septamâna in locu in preturiile. Cu terminu la incepul septamânei 2 fl. 27 xr. pâna la 2 fl. 28 xr. se incheia cu 2 fl. 24 xr. per 50 p. vienesi. — Legumele au avutu tergu bunu. Fasolea alta 5 fl. 80 xr., fasolea ologă pâna la 6 fl. 40 xr. maja vamale, linte a s'a ureat dela 6 fl. 50 xr. pâna la 8 fl. mazarea a pasutu incetu dela 6 fl. pâna la 6 fl. 50 xr. mazaričia de sementia 4 fl. 75 xr. galăt'a mica, sementia de cănepea 4 fl. 40 xr., pr. 60 fl. vienesi.

Lâna de óie. Tôte venduirea din septamâna acés'a face cam 500 măji si adeca, o parte tunsura fina de midilouc cire'a 250 măji din mână prima, cu 410—120 fl., cire'a 60 măji tunsura prima, lâna de Bacică, cu 83 fl., cire'a 100 măji lâna de vîr'a cu 70—71 fl., cire'a 80 măji lâna cigară mai totu pentru indigeni. Lâna spalata s'a vendutu 80 măji, lâna de mijlocu, cu 130—160 fl.

Porci de sorte bune si-au tienutu pretiul, cu totu in Serbi'a a incurșu binisioru marfa destulă in se si usiora. Preturi notate: porci unguresc de 250 pâna la 450 p. cu 35 1/2—37 xr., serbesci de 220—280 fl. 34—35 1/2 xr. aricosi 33 1/2—44 1/2, marfa de esportu 37 xr. punctul. Provisiunea in piata ramâne in septamâna acés'a 32,490 capete.

Unsorea de porcu a fostu putinut cantata din cauza preturiilor celor mari; a fostu tare cantata in se cea americană. Marfa locală este notata cu 42 fl. fără, 43—44 fl. cu bute cu totu, americană 35—35 fl.

Slanin'a de tierra 34—36 fl., de anu 32—33 fl., marfa locală 37—38, afumata 38—41 fl.

Seulu fără comerciu 26—27 fl.

Pei de óie au venitul multe in septamâna acés'a. Din Serbi'a au sositu 15000, din cari cire'a 4000 s'a vendutu a 102 bucati cu 136 fl; s'a mai bacicane si nemtiesci cu 3 fl. 80 xr.—4 fl. 50 xr. darech'a pre lângă 2% rabat. Pei de miel si de capra avura putinut comerciu.

Burs'a de Vien'a.

Din 20 Februarie (4 Mart.) 1874.

Metalicele 5%	68 70
Imprumutul nationalu 5% (argintu)	74 10
Imprumutul de statu din 1860 ...	104 —
Actiuni de banca ...	969 —
Actiuni de creditu ...	242 95
London ...	111 30
Obligationi de desdaunare Unguresci	75 30
" " " Temisiorene	74 50
" " " Ardelenesci	73 50
" " " Croato-slavone	75 50
Argintu ...	105 25
Galbinu ...	—
Napoleonu d'auru (poli) ...	8 20

Licitatiune.

In 22 Martiu 1874 cal. nou se va esarendă prin licitatiune publica la cas'a parochiala greco-orientala din Turd'a feniatiulu numit Lohodasiu, asediata pre hotarulu Turdei sub Nr. topogr. 5546 a. c. in marime de 106 juguri si 212 sângini patrati, pre 3 ani de dile la celu ce va dă mai multu. Pretiulu de esclamare este 300 fl. si 10% că vadio. Oferte in scrisu sigilate se primesc numai pâna la deschiderea licitatiunei. Conditionile esarendării mai de aproape se voru potrivită la cancelari'a archidiecesana din Sabiu.

Sabiu 19 Februarie (3 Martiu) 1874.

Consistoriulu archidiecesanu greco-oriental.

(1—3)

Concursu.

Prin ordinatiunea Pre Venerabilului Consistoriu arch diocesanu gr. or. cu Nr. 1135 ex 1873 filia Carpinisii-Vertopii, declarandu-se de parochia nouă independentă, tienătoria de clas'a III, spre ocuparea postului preotiescă sa deschide concursu pâna la 10 Martiu a. c.

Emolumentele, deocamdata suntovenitele stolari dela 85 familii stipulate si regulate astfel, incătu se corespunda recerintei prescrise pentru o parochia de clas'a a trei'a.

Doritorii de a ocupă acés'a parochia, au de a-si subscrive concursele subscrutului, pâna la terminalu prescriptu, instruite dupa prescris-le „Stat. Org.”

Dela scaunulu ppescu gr. or. alu Zlatnei de josu.

Abrudo in 6 Fauru 1874.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

Ioanu Gallu